

Documentatie
Verstrekkingen van geneesmiddelen op 4 posities
ATC-code aan personen
(MEDICIJNTAB)

Bronvermelding

Publicatie van uitkomsten geschiedt door de onderzoeksinstituting of de opdrachtgever op eigen titel. Verwijzing naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) betreft uitsluitend het gebruik van de niet-openbare microdata. Deze microdata zijn onder [bepaalde voorwaarden](#) voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek toegankelijk. Voor nadere informatie microdata@cbs.nl. Dat wordt als volgt geformuleerd:

“Resultaten [gedeeltelijk] gebaseerd op eigen berekeningen [*naam onderzoeksinstituting, c.q. opdrachtgever*] op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek betreffende *Verstrekingen van geneesmiddelen op 4 posities ATC-code aan personen.*”

Engelse versie

“Results based on calculations by [*name of research institution or commissioning party*] using non-public microdata from Statistics Netherlands.”

Under [certain conditions](#), these microdata are accessible for statistical and scientific research. For further information: microdata@cbs.nl.

Beschikbare bestand(en):

De bestanden zijn beschikbaar over de perioden 2006 t/m 2017.

In de [Versiegeschiedenis](#) ziet u een overzicht van de beschikbare bestanden.

De gebruiker dient rekening te houden met het volgende:

- Voor de persoonskenmerken en/of achtergronden dient u de beschikbare GBA-bestanden te raadplegen. Deze staan bij [Zelf onderzoek doen](#) in de catalogus onder het thema [Bevolking](#). Voor het aanvragen van deze bestanden geldt de gebruikelijke procedure.
 - Zie [Onderzoeksomschrijvingen](#) voor meer informatie over alle onderzoeken.
-

Inhoudsopgave

Bronvermelding	2
Beschikbare bestand(en):	3
1. Inleiding	5
2. Toelichting op de inhoud van de bestanden	6
Onderwerp microdatabestand(en)	6
Beschrijving	6
Beschrijving van de populatie	6
Methodologie	7
Procesverloop.....	7
3. Bestandsopbouw en toelichting	8
Bestandsopbouw	8
Toelichting op de variabelen	9
RINPERSOONS	9
RINPERSOON.....	9
ATC4.....	9
Versiegeschiedenis	17

1. Inleiding

Het team Microdata Services van het CBS stelt, onder [bepaalde voorwaarden](#), niet-openbare microdata (geanonimiseerde data op persoons-, bedrijfs- en adresniveau) toegankelijk voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek. Dit rapport beschrijft de inhoud en structuur van “*Verstrekkingen van geneesmiddelen op 4 posities ATC-code aan personen*”.

Hoofdstuk 2 beschrijft in het algemeen de microdatabestanden zoals populatieafbakening, methodologische bijzonderheden, kwaliteit en herkomst van de gegevens.

In hoofdstuk 3 wordt de bestandsindeling gegeven en worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

2. Toelichting op de inhoud van de bestanden

Onderwerp microdatabestand(en)

Dit onderwerp is afkomstig uit het [Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden \(SSB\)](#).

Beschrijving

In dit bestand zijn de gegevens opgenomen van alle geneesmiddelenverstrekkingen die vergoed zijn volgens aanspraak op farmaceutische zorg van de basisverzekering gezondheidszorg aan personen die in het statistiekjaar zijn ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie personen (GBA). De data zijn afkomstig uit de Risicovereveningsbestanden van het College voor Zorgverzekeringen (CVZ). De verstrekkingen zijn, volgens de door de World Health Organisation (WHO) opgestelde ATC-classificatie (waarbij ATC staat voor Anatomisch, Therapeutisch, Chemisch) op persoonsniveau geaggregeerd naar geneesmiddelengroepen op 4 posities ATC-code. De eerste positie van de ATC-code is een letter die staat voor de anatomische hoofdgroep. De combinatie van deze letter met de cijfers van positie twee en drie geeft de code voor de therapeutische subgroep. De letter op de 4e positie staat voor de farmacologische subgroep. Voor het gebruik van dit bestand is toestemming nodig van de dataleverancier. Deze toestemming is te verkrijgen door een mail met het analyseplan of de offerte te sturen naar het Centrum voor Beleidsstatistiek: CvB@cbs.nl. Het Centrum voor Beleidsstatistiek neemt vervolgens contact op met de dataleverancier voor het regelen van toestemming.

This file contains data on persons to whom medicines were dispensed in the year concerned for which the costs are reimbursed under the statutory basic medical insurance. The population includes everybody registered in the municipal population register (GBA) at some point in the year concerned. Until 2010 the figures also included medicines dispensed to persons registered in the GBA, but not resident in the Netherlands. Persons receiving medicines in hospitals and in nursing homes are not included; those receiving medicines in residential homes for the elderly are included. Dispensed medicines are classified into ATC classes (where ATC stands for Anatomic, Therapeutic, Chemical), according to the WHO (World Health Organization) drug classification system. Data are aggregated per person to medicine groups at 4 positions ATC-code. The letter of the first position stands for the anatomical main group. The combination of this character with the first two digits gives the code for the therapeutic subgroup. The second letter (i.e. the 4th position) stands for the pharmacological subgroup. The classification by medicine groups is based on article codes. For 2006-2009 the classification of 1 January 2010 is used. From 2010 the classification of the year under review is used.

Beschrijving van de populatie

Geneesmiddelenverstrekkingen vergoed door de basisverzekering, excl. verstrekkingen door ziekenhuizen en verpleeghuizen (AWBZ), incl. verstrekkingen door poliklinische ziekenhuisapotheken en verstrekkingen aan personen in verzorgingshuizen.

Methodologie

Het betreft integrale data, waarbij in de eerste plaats gecorrigeerd is voor foutief ingevoerde verstrekkingenrecords. In geval van foutieve (debet)ingave wordt er een bijbehorend credit-record gemaakt. De betreffende credit-records en bijbehorende debet-records zijn verwijderd. Verder zijn alleen geneesmiddelen meegenomen waarvan de artikelcode toe te wijzen was aan een ATC-code. Hiertoe is gebruik gemaakt van referentiegegevens afkomstig van Z-Index. De middelen waar geen ATC-code van bekend was betroffen o.a. apotheek-eigen codes, codes voor magistrale bereidingen, en codes van niet-geneesmiddelen zoals verbandmiddelen. De personen aan wie de geneesmiddelen verstrekt zijn betreffen alle op enig moment in de GBA ingeschrevenen gedurende het peiljaar, dus inclusief geborenen, overledenen, geïmmigreerden en geëmigreerden. Tot 2010 bevat het bestand ook verstrekkingen aan personen die in de GBA ingeschreven zijn geweest, maar niet meer in Nederland woonachtig waren. De invloed van deze nadere afbakening van de populatie is echter gering (ca 0,1% van het aantal verstrekkingen). Om cijfers over de jaren zuiver te kunnen vergelijken kan deze afbakening gerealiseerd worden door alleen die personen te kiezen die in het betreffende jaar woonachtig waren in Nederland. Incidenteel kan de ATC-codering van geneesmiddelengroepen wijzigen. Eventuele veranderingen worden steeds op 1 januari doorgevoerd. De gegevens t/m 2010 zijn gebaseerd op de ATC-indeling van 2010. Vanaf verslagjaar 2011 wordt per jaar de geldige indeling in het betreffende jaar gebruikt.

Procesverloop

De van het CVZ afkomstige data zijn gekoppeld aan een cumulatief SSB-personenbestand, zodat ook alle personen die in het betreffende jaar geëmigreerd of overleden zijn meegenomen worden. Vervolgens zijn credit- en bijbehorende debet-records verwijderd. Daarna zijn records verwijderd, waar geen ATC-code aan toe te wijzen was. De aldus verkregen verstrekkingenrecords vormen het uitgangspunt voor het op 4 posities ATC geaggregeerde bestand met verstrekkingendata per persoon.

3. Bestandsopbouw en toelichting

Bestandsopbouw

Onderstaand volgt een overzicht van alle variabelen.

VolgNr	Naam	Formaat
1	RINPERSOONS	A1
2	RINPERSOON	A9
3	ATC4	A4

Toelichting op de variabelen

In deze paragraaf wordt informatie over de variabelen gegeven.

RINPERSOONS

Samen met RINPERSOON identificeert dit nummer de persoon.

Definitie

De bron waaruit een persoon identificerend nummer is afgeleid.

Toelichting bij de definitie

In de meeste gevallen is de bron van de persoon-id de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA).

Codelijst

Waarde	Label
R	RINPERSOON WEL IN GBA

RINPERSOON

Samen met RINPERSOONS identificeert dit nummer de persoon.

Definitie

Dit nummer identificeert een natuurlijk persoon. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

Toelichting bij de definitie

In de meeste gevallen gaat het om een omzetting van het A-nummer uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Omdat het A-nummer zeer identificerend is, wordt het voor toepassingen binnen het CBS (waaronder het uniek houden van aan personen gerelateerde informatie en het koppelen van verschillende registraties) vervangen door het RinPersoon. Rin staat voor Record identification number. Door de aan een RINPersoon gekoppelde data in voldoende mate te verwijderen of te hercoderen, is het feitelijk onmogelijk om een RinPersoon aan een specifiek persoon toe te rekenen. De omzetting van een A-nummer naar een RinPersoon geschiedt door het CBS.

Toelichting bij het gebruik

Samen met de indicator voor de oorsprong van persoon-id identificeert dit nummer een uniek natuurlijk persoon.

ATC4

ATC4-code

Definitie

Indeling van geneesmiddelengroepen op basis van 4 posities ATC-(Anatomisch, Therapeutisch, Chemisch) code.

Toelichting bij de definitie

Door de World Health Organisation (WHO) worden geneesmiddelengroepen ingedeeld volgens de ATC-codering, waarbij ATC staat voor Anatomisch, Therapeutisch, Chemisch.

Dit classificatiesysteem bestaat uit 7 posities, waarvan de eerste 4 in de geneesmiddelencomponent zijn opgenomen. De eerste positie is een letter en staat voor de anatomische hoofdgroep. De combinatie van deze letter met de eerste twee cijfers op positie 2 en 3 geeft de code voor de therapeutische subgroep. Positie 4 bevat een letter die staat voor de farmacologische subgroep. De 5e positie is ook een letter en geeft samen met de letter van de 4e positie de code voor de chemische subgroep. De laatste twee posities zijn cijfers die staan voor de specifieke werkzame stof binnen de chemische subgroep. Op basis van 4 posities ATC-code zijn in theorie 268 ATC4-geneesmiddelengroepen mogelijk, inclusief de groep 'niet ingevuld'. In de praktijk zullen niet alle ATC4-groepen gevuld zijn omdat bepaalde middelen in het betreffende jaar niet in Nederland verstrekt zijn. Incidenteel kan de ATC-codering van geneesmiddelengroepen wijzigen. Eventuele veranderingen worden steeds op 1 januari doorgevoerd. De gegevens t/m 2010 zijn gebaseerd op de indeling van 2010. Vanaf verslagjaar 2011 wordt per jaar de geldige indeling in het betreffende jaar gebruikt. Op het controleblad staan dan de relevante wijzigingen vermeld. Voor nadere informatie over de ATC-indeling: zie de WHO-website (www.whocc.no/atc). De data van de medicijn-componenten zijn minder geschikt voor het maken van trendanalyses omdat het dekkingsgebied van de basisverzekering van jaar op jaar sterk kan wijzigen. Hierdoor kunnen bepaalde geneesmiddelengroepen het ene jaar wel en het andere jaar niet (of in veel mindere mate) in de data teruggevonden worden.

Codelijst

Waarde	Label
A01A	Mondpreparaten
A02A	Antacida
A02B	Midd ulcus pept/gastro-oesof.reflux
A02X	Ov midd bij zuurgerelateerde afwijk
A03A	Middelen bij funct. darmstoornissen
A03B	Belladonna en derivaten
A03C	Spasmolytica met psycholeptica
A03D	Spasmolytica met analgetica
A03E	Ov spasmolytica en parasymph.comb
A03F	Motiliteitsbevorderende middelen
A04A	Anti-emetica
A05A	Galtherapeutica
A05B	Levertherapeutica, lipotrope midd.
A05C	Galtherapeutica met lipotrope midd.
A06A	Laxantia
A07A	Antimicrobiële darmmiddelen
A07B	Adsorberende darmmiddelen
A07C	Elektrolyten met koolhydraten
A07D	Motiliteitsremmende middelen
A07E	Anti-inflammatoire darmmiddelen
A07F	Micro-organismen tegen diarree

Waarde	Label
A07X	Overige antidiarrhoïca
A08A	Vermageringsmiddelen,excl dieetprod
A09A	Digestiva, inclusief enzymen
A10A	Insulines en analogen
A10B	Bloedgluc.verlag.midd ex. insulines
A10X	Overige diabetesmiddelen
A11A	Multivitaminen, combinat.preparaten
A11B	Multivitaminen
A11C	Vit A en D, incl comb. v deze twee
A11D	Vit B1, enkelv. en met B6 en/of B12
A11E	Vitamine B complex, incl comb.prep
A11G	Ascorbinezuur, incl comb.preparaten
A11H	Ov enkelv. vitaminepreparaten
A11J	Ov vitam.prod, combinatiepreparaten
A12A	Calcium
A12B	Kalium
A12C	Overige mineraalsupplementen
A13A	Tonica
A14A	Anabole steroïden
A14B	Overige anabole middelen
A16A	Ov maagdarkanaal- en metabol.prod.
B01A	Antithrombotica
B02A	Antifibrinolytica
B02B	Vitamine K en overige haemostatica
B03A	IJzerpreparaten
B03B	Vitamine B12 en foliumzuur
B03X	Overige middelen bij anemie
B05A	Bloedproducten en verwante middelen
B05B	Intraveneuze oplossingen
B05C	Irrigatievloeistoffen
B05D	Preparaten voor peritoneaaldialyse
B05X	Addit v intraveneuze infusievloeist
B05Z	Hemodialysemiddel. en hemofiltraten
B06A	Overige hematologische middelen
C01A	Hartglycosiden
C01B	Anti-aritmische midd. klasse i/iii
C01C	Hartstimulantia,excl hartglycosiden
C01D	Vasodilatantia bij hartziekten
C01E	Overige cardiaca
C02A	Centraal werkende sympathicolytica
C02B	Ganglionblokker. sympathicolytica
C02C	Perifeer werkende sympathicolytica

Waarde	Label
C02D	Midd. gladde spieren vd arteriolen
C02K	Overige antihypertensiva
C02L	Antihypertensiva met diuretica
C02N	Comb antihypertensiva atc-groep C02
C03A	'Low-ceiling' diuretica, thiaziden
C03B	'Low-ceiling' diuret, exc thiaziden
C03C	'High-ceiling' diuretica
C03D	Kaliumsparende middelen
C03E	Diuretica met kaliumsparende midd.
C03X	Overige diuretica
C04A	Perifere vasodilatantia
C05A	Lok midd hemorroïden+anale fissuren
C05B	Antivaricosa
C05C	Capillairstabiliserende middelen
C07A	Beta-blokkers
C07B	Beta-blokkers met thiaziden
C07C	Beta-blokkers met overige diuretica
C07D	Beta-blokk.m thiaziden en ov diuret
C07E	Beta-blokkers met vasodilatantia
C07F	Beta-blokkers m ov antihypertensiva
C08C	Sel.calc.antagon.m vnl vasc werking
C08D	Sel.calc.antagon.m directe hart-eff
C08E	Niet-selectieve calciumantagonisten
C08G	Calciumantagonisten met diuretica
C09A	Ace-remmers
C09B	Ace-remmers, combinatiepreparaten
C09C	Angiotensine-ii-antagonisten
C09D	Angiotensine-ii-antagon., comb.prep
C09X	Ov midd aangrijp op ren-angiot.syst
C10A	Antilipaemica, enkelvoudig
C10B	Antilipaemica, combinatiepreparaten
D01A	Antimycotica, lokale
D01B	Antimycotica v systemisch gebruik
D02A	Emollientia en protectiva
D02B	Protectiva tegen uv-straling
D03A	Wondhelende middelen
D03B	Enzymen
D04A	Antiprurit,incl.antihist/anaest etc
D05A	Psoriasismiddelen, lokale
D05B	Psoriasismiddelen voor system.gebr
D06A	Antibiotica, lokale
D06B	Lokale chemische antimicrob. midd.

Waarde	Label
D06C	Antimicrob. midd, comb.preparaten
D07A	Enkelvoudige corticosteroiden
D07B	Corticosteroiden met antiseptica
D07C	Corticosteroiden met antibiotica
D07X	Corticosteroiden met ov. middelen
D08A	Desinfectantia
D09A	Geïmpregneerde verbandmiddelen
D10A	Acnepreparaten, lokale
D10B	Acnepreparaten voor system.gebruik
D11A	Overige dermatologische preparaten
G01A	Antimicrob.midd., ex comb corticost
G01B	Antimicrob. midd m corticosteroiden
G02A	Oxytocica
G02B	Anticonceptiva, lokale
G02C	Overige gynaecologische middelen
G03A	Horm. anticonceptiva v system.gebr
G03B	Androgenen
G03C	Oestrogenen
G03D	Progestagenen
G03E	Androgenen met vrouw. gesl.hormonen
G03F	Oestrogenen met progestagenen
G03G	Gonadotrofinen+andere ovul.stim.mdl
G03H	Anti-androgenen
G03X	Ov gesl.horm.+modulat.genit.stelsel
G04B	Ov urogenit.midd, incl spasmolytica
G04C	Midd benigne prostaathyperplasie
H01A	Adenohypofysehormonen en verw verb
H01B	Neurohypofysehormonen
H01C	Hypothalamushormonen
H02A	Corticosteroiden v systemisch gebr.
H02B	Corticosteroiden system.gebr, comb
H02C	Anti-adrenale middelen
H03A	Thyreomimetica
H03B	Thyreostatica
H03C	Jodiumpreparaten
H04A	Glycogenolytische hormonen
H05A	Bijschildklierhormonen en analogen
H05B	Antiparathyreoïde middelen
J01A	Tetracyclines
J01B	Amfenicolen
J01C	Betalactam-antibiotica,penicillines
J01D	Overige betalactam-antibiotica

Waarde	Label
J01E	Sulfonamiden en trimethoprim
J01F	Macrolid., lincosamid.+ streptogram
J01G	Aminoglycosiden
J01M	Chinolonen
J01R	Combinaties v antibacteriële midd.
J01X	Overige antibacteriële middelen
J02A	Antimycotica v systemisch gebruik
J04A	Tuberculosemiddelen
J04B	Lepramiddelen
J05A	Direct werkende antivirale middelen
J06A	Sera
J06B	Immunoglobulinen
J07A	Bacteriële vaccins
J07B	Virale vaccins
J07C	Bacteriële vaccins m virale vaccins
J07X	Overige vaccins
L01A	Alkylerende middelen
L01B	Antimetaboliëten
L01C	Alkaloïden en ov. natuurlijke prod.
L01D	Cytotoxische antibiotica+verw verb.
L01X	Overige oncolytica
L02A	Hormonen
L02B	Antihormonen
L03A	Immunostimulantia
L04A	Immunosuppressiva
M01A	Niet-ster.anti-inflam+antirheum.mid
M01B	Anti-inflam+antirheum.m., comb.prep
M01C	Antirheumatica in engere zin
M02A	Lokale antirheumatica
M03A	Perifeer werkende spierrelaxantia
M03B	Centraal werkende spierrelaxantia
M03C	Direct werkende spierrelaxantia
M04A	Jichtmiddelen
M05B	Botstruct+botmineralis.beïnv. midd
M09A	Ov midd ziekten skeletspierstelsel
N01A	Algemene anaesthetica
N01B	Anaesthetica, lokale
N02A	Opioiden
N02B	Overige analgetica en antipyretica
N02C	Migrainemiddelen
N03A	Anti-epileptica
N04A	Parasympathicolytica

Waarde	Label
N04B	Dopaminergica
N05A	Antipsychotica
N05B	Anxiolytica
N05C	Hypnotica en sedativa
N06A	Antidepressiva
N06B	Psychostimul., midd adhd/nootropica
N06C	Psycholeptica met psychoanaleptica
N06D	Dementiemiddelen
N07A	Parasympathicomimetica
N07B	Middelen bij verslavingen
N07C	Vertigomiddelen
N07X	Ov. midd. werkzaam op zenuwstelsel
P01A	Amoebiasismidd. + andere antiprotoz
P01B	Malariamiddelen
P01C	Leishmaniasis- + trypanosomias.midd
P02B	Anthelminthica tegen trematoden
P02C	Anthelminthica tegen nematoden
P02D	Anthelminthica tegen cestoden
P03A	Scabies- en pediculosemiddelen
P03B	Insecticiden + insectenwerende midd
R01A	Decongestiva ea lok.midd nasaal geb
R01B	Neusslijmvliesdecong v system gebr
R02A	Orofaryngeale middelen
R03A	Sympathicomimetica voor inhalatie
R03B	Ov inhalatiemiddelen bij astma/copd
R03C	Sympathicomimetica v system gebruik
R03D	Ov midd astma/copd v system gebruik
R05C	Expectorantia excl. comb.preparaten
R05D	Hoestprik.demp.midd, excl comb.prep
R05F	Hoestprik.demp.midd.m expectorantia
R05X	Ov verkoudheidsmidd,comb.preparaten
R06A	Antihistaminica v system. gebruik
R07A	Ov. midd. voor ademhalingsstelsel
S01A	Antimicrobiële middelen
S01B	Anti-inflammatoire middelen
S01C	Anti-inflam.midd m antimicrob.midd.
S01E	Glaucoommiddelen en miotica
S01F	Mydriatica en cycloplegica
S01G	Decongestiva en allergiemiddelen
S01H	Anaesthetica, lokale
S01J	Diagnostica
S01K	Chirurgische hulpmiddelen

Waarde	Label
S01L	Middelen bij vaataandoeningen oog
S01X	Ov middelen v oogheelkundig gebruik
S02A	Antimicrobiële middelen
S02B	Corticosteroiden
S02C	Corticosteroiden m antimicrob midd
S02D	Ov. middelen oorheelkundig gebruik
S03A	Antimicrobiële middelen
S03B	Corticosteroiden
S03C	Corticosteroid.met antimicrob. midd
S03D	Ov. Oogheelkund/oorheelkundige midd
V01A	Allergenen
V03A	Alle ov. therapeutische middelen
V04B	Diagnostica voor urinetesten
V04C	Overige diagnostische middelen
V06A	Dieetmidd voor behandeling obesitas
V06B	Eiwitsupplementen
V06C	Zuigelingenvoeding
V06D	Overige voedingsstoffen
V07A	Ov. niet-therapeutische middelen
V08A	Röntgencontrastmiddelen, geïodeerd
V08B	Röntgencontrastmidd, niet-geïodeerd
V08C	Contrastmidd. kernspintomografie
V08D	Contrastmidd.onderz met ultrageluid
V09A	Centraal zenuwstelsel
V09B	Skelet
V09C	Nieren
V09D	Lever en galwegen
V09E	Ademhalingsstelsel
V09F	Schildklier
V09G	Hartvaatstelsel
V09H	Ontsteking en infectie
V09I	Tumor
V09X	Ov. radiofarmaca voor diagnostiek
V10A	Anti-inflammatoire middelen
V10B	Pijnstilling (botzoekende middelen)
V10X	Overige radiofarmaca voor therapie
Y	Niet ingevuld

Versiegeschiedenis

<i>Bestandsnaam</i>	<i>Reden</i>
120921 MEDICIJNTAB 2006 t/m 2009V1	Eerste plaatsing
130614 MEDICIJNTAB 2010 t/m 2011V1	Eerste plaatsing
140224 MEDICIJNTAB 2012V1	Eerste plaatsing
150128 MEDICIJNTAB 2013V1	Eerste plaatsing
MEDICIJNTAB 2014V1	Eerste plaatsing
MEDICIJNTAB2015V1	Eerste plaatsing
MEDICIJN2016TABV1	Eerste plaatsing
MEDICIJN2017TABV1	Eerste plaatsing